

Πρὸς Ἐφεσίους

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις **1**

τοῖς οὓσιν ἐν Ἐφέσῳ¹ καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: χάρις ὑμῖν καὶ **2**

εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐλογητὸς² ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ **3**

εὐλογήσας³ ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ⁴ πνευματικῇ⁵ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις⁶

ἐν χριστῷ: καθὼς ἐξελέξατο⁷ ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ⁸ καταβολῆς⁹ κόσμου, **4**

εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους¹⁰ κατενώπιον¹¹ αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, **5**

προορίσας¹² ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν¹³ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ

τὴν εὐδοκίαν¹⁴ τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον¹⁵ δόξης τῆς χάριτος **6**

αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν¹⁶ ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ: ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν **7**

ἀπολύτρωσιν¹⁷ διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν¹⁸ τῶν

παραπτωμάτων,¹⁹ κατὰ τὸν πλοῦτον²⁰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἧς **8**

ἐπερίσσευσεν²¹ εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει,²² γνωρίσας²³ **9**

ἡμῖν τὸ μυστήριον²⁴ τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν¹⁴

αὐτοῦ, ἣν προέθετο²⁵ ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν²⁶ τοῦ πληρώματος²⁷ τῶν **10**

καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι²⁸ τὰ πάντα ἐν τῷ χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς

¹ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ² εὐλογητός, well spoken of, blessed. ³ εὐλογέω, bless. ⁴ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ⁵ πνευματικός, spiritual. ⁶ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁷ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁸ πρὸ, before (gen), before. ⁹ καταβολή, ἡς, ἡ, foundation, depositing. ¹⁰ ἄμωμος, without blemish, blameless. ¹¹ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹² προορίζω, predetermine, foreordain. ¹³ υἰοθεσία, ας, ἡ, adoption. ¹⁴ εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ¹⁵ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹⁶ χαριτόω, bestow favor on, favor highly. ¹⁷ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ¹⁸ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁹ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ²⁰ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ²¹ περισσεύω, abound, be rich. ²² φρόνησις, εως, ἡ, way of thinking, insight. ²³ γνωρίζω, make known, declare. ²⁴ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ²⁵ προτίθεμαι, purpose, design beforehand. ²⁶ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ²⁷ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ²⁸ ἀνακεφαλαιόω, sum up, recapitulate.

οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν¹ 11
 προορισθέντες² κατὰ πρόθεσιν³ τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος⁴ κατὰ τὴν
 βουλὴν⁵ τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον⁶ δόξης 12
 αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας⁷ ἐν τῷ χριστῷ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, 13
 ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας⁸
 ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε⁹ τῷ πνεύματι τῆς
 ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, ὅς ἐστιν ἄρραβὼν¹⁰ τῆς κληρονομίας¹¹ ἡμῶν, εἰς 14
 ἀπολύτρωσιν¹² τῆς περιποιήσεως,¹³ εἰς ἔπαινον⁶ τῆς δόξης αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο καὶ γὰρ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ 15
 τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, οὐ παύομαι¹⁴ εὐχαριστῶν¹⁵ 16
 ὑπὲρ ὑμῶν, μνησθῆναι¹⁶ ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν¹⁷ μου· ἵνα 17
 ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν
 πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως,¹⁸ ἐν ἐπιγνώσει¹⁹ αὐτοῦ: 18
 πεφωτισμένους²⁰ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι
 ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως²¹ αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος²² τῆς
 δόξης τῆς κληρονομίας¹¹ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον²³ 19
 μέγεθος²⁴ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν
 ἐνέργειαν²⁵ τοῦ κράτους²⁶ τῆς ἰσχύος²⁷ αὐτοῦ ἣν ἐνήργησεν⁴ ἐν τῷ 20

¹ κληρώω, appoint by lot, obtain an inheritance. ² προορίζω, predetermine, foreordain. ³ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ⁴ ἐνεργέω, work, effect. ⁵ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁶ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ⁷ προελπίζω, hope before, be the first to hope. ⁸ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁹ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ¹⁰ ἄρραβὼν, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ¹¹ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹² ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ¹³ περιποίησις, εως, ἡ, preservation, acquisition. ¹⁴ παύω, cause to cease. ¹⁵ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹⁶ μνησθῆναι, ας, ἡ, remembrance, mention. ¹⁷ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁸ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁹ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ²⁰ φωτίζω, give light, enlighten. ²¹ κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ²² πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ²³ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ²⁴ μέγεθος, ους, τό, size, greatness. ²⁵ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ²⁶ κράτος, ους, τό, power, dominion. ²⁷ ἰσχύς, ὅς, ἡ, strength, power.

χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν¹ ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ
ἐν τοῖς ἐπουρανίοις,² ὑπεράνω³ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ 21
δυνάμεως καὶ κυριότητος,⁴ καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου⁵ οὐ
μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι: καὶ πάντα 22
ὑπέταξεν⁶ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ
πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἣτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα⁷ τοῦ τὰ 23
πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου.

Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν⁸ καὶ ταῖς ἁμαρτίαις, ἐν αἷς 2
ποτέ⁹ περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν
ἄρχοντα¹⁰ τῆς ἐξουσίας τοῦ αἔρος,¹¹ τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν
ἐνεργοῦντος¹² ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας: ¹³ ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες 3
ἀνεστράφημέν¹⁴ ποτέ⁹ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις¹⁵ τῆς σαρκὸς ἡμῶν,
ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν,¹⁶ καὶ ἤμεν
τέκνα φύσει¹⁷ ὀργῆς,¹⁸ ὡς καὶ οἱ λοιποί: ὁ δὲ θεός, πλούσιος¹⁹ ὢν ἐν 4
ἐλέει,²⁰ διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἦν ἡγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας 5
ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν⁸ συνεζωοποίησεν²¹ τῷ χριστῷ –
χάριτί ἐστε σεσωσμένοι – καὶ συνήγειρεν,²² καὶ συνεκάθισεν²³ ἐν τοῖς 6
ἐπουρανίοις² ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ἵνα ἐνδείξῃται²⁴ ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς 7
ἐπερχομένοις²⁵ τὸν ὑπερβάλλοντα²⁶ πλοῦτον²⁷ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν

¹ καθίζω, seat, sit. ² ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ³ ὑπεράνω, high above (gen), far above. ⁴ κυριότης, ητος, ἡ, lordship, dominion. ⁵ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁶ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ⁷ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ⁸ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ⁹ ποτέ, once, at some time. ¹⁰ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹¹ ἀήρ, ος, ὁ, air. ¹² ἐνεργέω, work, effect. ¹³ ἀπειθεία, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ¹⁴ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁵ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ¹⁶ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ¹⁷ φύσις, εως, ἡ, nature, inherent nature. ¹⁸ ὀργή, ἡς, ἡ, wrath, anger. ¹⁹ πλούσιος, rich. ²⁰ ἔλεος, ους, ὁ, pity, mercy. ²¹ συζωοποιέω, make alive together with someone. ²² συνεγείρω, raise up with, raise along with. ²³ συγκαθίζω, cause to sit down together. ²⁴ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ²⁵ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ²⁶ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ²⁷ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches.

χρηστότητι¹ ἐφ' ἡμᾶς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: τῇ γὰρ χάριτί ἐστε 8
 σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν: θεοῦ τὸ δῶρον:²
 οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσθαι. ³ Αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν ποίημα, ⁴ 9
 κτισθέντες⁵ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν⁶ ὁ
 θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.
 Διὸ μνημονεύετε⁷ ὅτι ὑμεῖς ποτὲ⁸ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι 11
 ἀκροβυστία⁹ ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς¹⁰ ἐν σαρκὶ χειροποιήτου,¹¹
 ὅτι ἤτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ χωρὶς¹² χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι¹³ τῆς 12
 πολιτείας¹⁴ τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ξένοι¹⁵ τῶν διαθηκῶν¹⁶ τῆς ἐπαγγελίας,
 ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι¹⁷ ἐν τῷ κόσμῳ. Νυνὶ¹⁸ δὲ ἐν χριστῷ 13
 Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ⁸ ὄντες μακρὰν¹⁹ ἐγγύς²⁰ ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι
 τοῦ χριστοῦ. Αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ 14
 ἀμφοτέρα²¹ ἐν, καὶ τὸ μεσότοιχον²² τοῦ φραγμοῦ²³ λύσας,²⁴ τὴν 15
 ἔχθραν²⁵ ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν,²⁶
 καταργήσας:²⁷ ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ⁵ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν²⁸
 ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ²⁹ τοὺς ἀμφοτέρους²¹ ἐν 16
 ἐνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ,³⁰ ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν²⁵ ἐν
 αὐτῷ: καὶ ἔλθων εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν¹⁹ καὶ τοῖς 17
 ἐγγύς:²⁰ ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν³¹ οἱ ἀμφοτέροι²¹ ἐν ἐνὶ 18

¹ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ² δῶρον, ου, τό, gift, present. ³ καυχάομαι, boast, glory. ⁴ ποίημα, τος, τό, work, creation. ⁵ κτίζω, create, form. ⁶ προετοιμάζω, prepare beforehand, predestine. ⁷ μνημονεύω, remember, make mention of. ⁸ ποτέ, once, at some time. ⁹ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ¹⁰ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ¹¹ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ¹² χωρὶς, separate, apart from (gen). ¹³ ἀπαλλοτριόμαι, alienate, estrange. ¹⁴ πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body. ¹⁵ ξένος, strange, stranger. ¹⁶ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ¹⁷ ἄθεος, without God, godless. ¹⁸ νυνί, now, already. ¹⁹ μακρὰν, far away. ²⁰ ἐγγύς, near. ²¹ ἀμφοτέροι, both, both of two. ²² μεσότοιχον, ου, τό, middle wall, dividing wall. ²³ φραγμός, οὔ, ὁ, wall, fence. ²⁴ λύω, untie, loose. ²⁵ ἔχθρα, ας, ἡ, enmity, hostility. ²⁶ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ²⁷ καταργέω, make ineffective, abolish. ²⁸ καινός, new, fresh. ²⁹ ἀποκαταλλάσσω, reconcile. ³⁰ σταυρός, οὔ, ὁ, cross. ³¹ προσαγωγή, ἡς, ἡ, access, approach.

πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα¹ οὐκέτι² ἐστὲ ξένοι³ καὶ πάροιχοι, 19
 ἀλλὰ συμπολιταί⁵ τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι⁶ τοῦ θεοῦ, 20
 ἐποικοδομηθέντες⁷ ἐπὶ τῷ θεμελίῳ⁸ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν,
 ὄντος ἀκρογωνιαίου⁹ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομή¹⁰ 21
 συναρμολογουμένη¹¹ αὖξει¹² εἰς ναὸν¹³ ἅγιον ἐν κυρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς 22
 συνοικοδομεῖσθε¹⁴ εἰς κατοικητήριον¹⁵ τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

Τούτου χάριν¹⁶ ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος¹⁷ τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν 3
 τῶν ἐθνῶν, εἶγε¹⁸ ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν¹⁹ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ 2
 τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν²⁰ ἐγνώρισέν²¹ μοι τὸ 3
 μυστήριον,²² καθὼς προέγραψα²³ ἐν ὀλίγῳ,²⁴ πρὸς ὃ δύνασθε 4
 ἀναγινώσκοντες²⁵ νοῆσαι²⁶ τὴν σύνεσιν²⁷ μου ἐν τῷ μυστηρίῳ²² τοῦ
 χριστοῦ: ὃ ἐτέραις γενεαῖς²⁸ οὐκ ἐγνώρισθη²¹ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, 5
 ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη²⁹ τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις
 ἐν πνεύματι: εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα³⁰ καὶ σύσσωμα³¹ καὶ 6
 συμμετοχα³² τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ χριστῷ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου,
 οὗ ἐγενόμην διάκονος³³ κατὰ τὴν δωρεάν³⁴ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, τὴν 7
 δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν³⁵ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Ἐμοὶ τῷ 8
 ἐλαχιστοτέρῳ³⁶ πάντων ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν

¹ ἄρα, so, then. ² οὐκέτι, no longer, no more. ³ ξένος, strange, stranger. ⁴ πάροιχος, ου, ό, alien, stranger. ⁵ συμπολίτης, ου, ό, fellow citizen. ⁶ οἰκεῖος, ου, ό, household, members of the household. ⁷ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ⁸ θεμέλιος, ου, ό, foundation. ⁹ ἀκρογωνιαίος, corner, cornerstone. ¹⁰ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹¹ συναρμολογέω, fit together. ¹² αὖξάνω, cause to grow, increase. ¹³ ναός, οὔ, ό, temple, shrine. ¹⁴ συνοικοδομέω, build up together. ¹⁵ κατοικητήριον, ου, τό, dwelling, dwelling-place. ¹⁶ χάριν, in favor of, for the pleasure of. ¹⁷ δέσμιος, ου, ό, prisoner, one bound. ¹⁸ εἶγε, if indeed, seeing that. ¹⁹ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ²⁰ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ²¹ γνωρίζω, make known, declare. ²² μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ²³ προγράφω, write before, write previously. ²⁴ ὀλίγος, little, few. ²⁵ ἀναγινώσκω, read. ²⁶ νοέω, understand, consider. ²⁷ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ²⁸ γενεά, ας, ἡ, generation. ²⁹ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ³⁰ συγκληρονόμος, fellow heir, joint heir. ³¹ σύσσωμος, of the same body. ³² συμμετοχος, sharing with, partaking with. ³³ διάκονος, ου, ό, minister, deacon. ³⁴ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ³⁵ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ³⁶ ἐλαχιστότερος, smallest, least important.

εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον¹ πλοῦτον² τοῦ χριστοῦ, καὶ 9
 φωτίσαι³ πάντα τίς ἡ οἰκονομία⁴ τοῦ μυστηρίου⁵ τοῦ
 ἀποκεκρυμμένου⁶ ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι⁷
 διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα γνωρισθῇ⁸ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις 10
 ἐν τοῖς ἐπουρανίοις⁹ διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος¹⁰ σοφία τοῦ
 θεοῦ, κατὰ πρόθεσιν¹¹ τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ 11
 κυρίῳ ἡμῶν: ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν¹² καὶ τὴν προσαγωγὴν¹³ ἐν 12
 πεποιθήσει¹⁴ διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. Διὸ αἰτούμαι μὴ ἐκκακεῖν¹⁵ ἐν 13
 ταῖς θλίψεσιν¹⁶ μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἣτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν.

Τούτου χάριν¹⁷ κάμπτω¹⁸ τὰ γόνατά¹⁹ μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ κυρίου 14
 ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ²⁰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς 15
 ὀνομάζεται,²¹ ἵνα δώῃ ὑμῖν, κατὰ τὸν πλοῦτον² τῆς δόξης αὐτοῦ, 16
 δυνάμει κραταιωθῆναι²² διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω²³
 ἄνθρωπον, κατοικῆσαι²⁴ τὸν χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς 17
 καρδίαις ὑμῶν: ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι²⁵ καὶ τεθεμελιωμένοι²⁶ ἵνα 18
 ἐξισχύσητε²⁷ καταλαβέσθαι²⁸ σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος²⁹ καὶ
 μῆκος³⁰ καὶ βάθος³¹ καὶ ὕψος,³² γινῶναι τε τὴν ὑπερβάλλουσαν³³ τῆς 19
 γνώσεως³⁴ ἀγάπην τοῦ χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα

¹ ἀνεξιχνίαστος, inscrutable, incomprehensible. ² πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ³ φωτίζω, give light, enlighten. ⁴ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ⁵ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁶ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ⁷ κτίζω, create, form. ⁸ γνωρίζω, make known, declare. ⁹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹⁰ πολυποίκιλος, many-sided, manifold. ¹¹ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹² παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹³ προσαγωγή, ης, ἡ, access, approach. ¹⁴ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁵ ἐκκακέω, am faint, am weary. ¹⁶ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁷ χάριν, in favor of, for the pleasure of. ¹⁸ κάμπτω, bend, bow. ¹⁹ γόνυ, ατος, τό, knee. ²⁰ πατριὰ, ας, ἡ, lineage, family. ²¹ ὀνομάζω, name, give a name to. ²² κραταιώω, strengthen, confirm. ²³ ἔσω, within, inside. ²⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ²⁵ ῥιζόω, root, fix by the root. ²⁶ θεμελιόω, lay a foundation, found. ²⁷ ἐξιχύω, be able, be strong enough. ²⁸ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ²⁹ πλάτος, ους, τό, breadth, width. ³⁰ μῆκος, ους, τό, length. ³¹ βάθος, ους, τό, depth, deep. ³² ὕψος, ους, τό, height, heaven. ³³ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ³⁴ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ³⁵ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment.

τοῦ θεοῦ.

Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἡ 20

νοοῦμεν,¹ κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην² ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα 21

ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς³ τοῦ αἰῶνος

τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγώ, ὁ δέσμιος⁴ ἐν κυρίῳ, ἀξίως⁵ περιπατῆσαι τῆς 4

κλήσεως⁶ ἧς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης⁷ καὶ 2

πραότητος,⁸ μετὰ μακροθυμίας,⁹ ἀνεχόμενοι¹⁰ ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, 3

σπουδάζοντες¹¹ τηρεῖν τὴν ἐνότητα¹² τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ

τῆς εἰρήνης. Ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ 4

ἐλπίδι τῆς κλήσεως⁶ ὑμῶν: εἷς κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα,¹⁴ εἷς 5

θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν

ἡμῖν. Ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον¹⁵ τῆς 7

δωρεᾶς¹⁶ τοῦ χριστοῦ. Διὸ λέγει, Ἀναβὰς εἰς ὕψος¹⁷ ἡχμαλώτευσεν¹⁸ 8

αἰχμαλωσίαν,¹⁹ καὶ ἔδωκεν δόματα²⁰ τοῖς ἀνθρώποις. Τὸ δέ, Ἀνέβη, 9

τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα²¹ μέρη²² τῆς

γῆς; Ὁ καταβάς, αὐτὸς ἐστιν καὶ ὁ ἀναβάς ὑπεράνω²³ πάντων τῶν 10

οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν 11

¹νοέω, understand, consider. ²ἐνεργέω, work, effect. ³γενεά, ἄς, ἡ, generation. ⁴δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁵ἀξίως, worthily, in a manner worthy of. ⁶κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ⁷ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ⁸πραΰτης, mildness, gentleness. ⁹μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ¹⁰ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹¹σπουδάζω, hasten, be eager. ¹²ἐνότης, ητος, ἡ, oneness, unity. ¹³σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ¹⁴βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁵μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ¹⁶δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ¹⁷ὕψος, ους, τό, height, heaven. ¹⁸αἰχμαλωτεύω, capture, lead captive. ¹⁹αἰχμαλωσία, ας, ἡ, captivity, host of captives. ²⁰δόμα, τος, τό, present, gift. ²¹κατώτερος, lower. ²²μέρος, ους, τό, part, portion. ²³ὑπεράνω, high above (gen), far above.

ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς,¹ τοὺς δὲ
 ποιμένας² καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν³ τῶν ἁγίων, εἰς 12
 ἔργον διακονίας,⁴ εἰς οἰκοδομὴν⁵ τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ: μέχρι⁶ 13
 καταντήσωμεν⁷ οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητά⁸ τῆς πίστεως καὶ τῆς
 ἐπιγνώσεως⁹ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον,¹⁰ εἰς μέτρον¹¹
 ἡλικίας¹² τοῦ πληρώματος¹³ τοῦ χριστοῦ: ἵνα μηκέτι¹⁴ ὦμεν νήπιοι,¹⁵ 14
 κλυδωνιζόμενοι¹⁶ καὶ περιφερόμενοι¹⁷ παντὶ ἀνέμῳ¹⁸ τῆς διδασκαλίας,
 ἐν τῇ κυβείᾳ²⁰ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ²¹ πρὸς τὴν μεθοδείαν²²
 τῆς πλάνης:²³ ἀληθεύοντες²⁴ δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν²⁵ εἰς αὐτὸν τὰ 15
 πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ὁ χριστός, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα 16
 συναρμολογούμενον²⁶ καὶ συμβιβαζόμενον²⁷ διὰ πάσης ἀφῆς²⁸ τῆς
 ἐπιχορηγίας,²⁹ κατ' ἐνέργειαν³⁰ ἐν μέτρῳ¹¹ ἐνὸς ἐκάστου μέρους,³¹ τὴν
 αὐξήσιν³² τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν⁵ ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι³³ ἐν κυρίῳ, μηκέτι¹⁴ ὑμᾶς περιπατεῖν, 17
 καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι³⁴ τοῦ νοῦς³⁵ αὐτῶν,
 ἐσκοτισμένοι³⁶ τῇ διανοίᾳ,³⁷ ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι³⁸ τῆς ζωῆς τοῦ 18
 θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν³⁹ τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν⁴⁰ τῆς

¹ εὐαγγελιστής, οὗ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ² ποιμὴν, ἑνός, ὁ, shepherd. ³ καταρτισμός, οὗ, ὁ, equipment, equipping. ⁴ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁵ οἰκοδομή, ἧς, ἡ, building, edification. ⁶ μέχρι, until, as far as (gen). ⁷ καταντάω, come to, arrive. ⁸ ἐνότης, ἡτος, ἡ, oneness, unity. ⁹ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ¹⁰ τέλειος, complete, perfect. ¹¹ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ¹² ἡλικία, ας, ἡ, maturity, age. ¹³ πληρῶμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ¹⁴ μηκέτι, no longer. ¹⁵ νήπιος, infant, child. ¹⁶ κλυδωνίζομαι, be tossed here and there by waves. ¹⁷ περιφέρω, carry about, carry around. ¹⁸ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ¹⁹ διδασκαλία, ας, ἡ, teaching, doctrine. ²⁰ κυβεία, ας, ἡ, craftiness, trickery. ²¹ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ²² μεθοδεία, ας, ἡ, scheming, craftiness. ²³ πλάνη, ης, ἡ, wandering, error. ²⁴ ἀληθεύω, speak the truth, say. ²⁵ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁶ συναρμολογέω, fit together. ²⁷ συμβιβάζω, hold together, instruct. ²⁸ ἀφή, ἧς, ἡ, joint, band. ²⁹ ἐπιχορηγία, ας, ἡ, assistance, provision. ³⁰ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ³¹ μέρος, ους, τό, part, portion. ³² αὐξήσις, εως, ἡ, growth, increase. ³³ μαρτύρομαι, affirm, testify. ³⁴ ματαιότης, ἡτος, ἡ, vanity, emptiness. ³⁵ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ³⁶ σκοτίζω, darken. ³⁷ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ³⁸ ἀπαλλοτριόομαι, alienate, estrange. ³⁹ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ⁴⁰ πώρωσις, εως, ἡ, hardness, obstinancy.

καρδίας αὐτῶν: οἵτινες ἀπηλγηκότες¹ ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ 19
 ἀσελγείᾳ,² εἰς ἐργασίαν³ ἀκαθαρσίας⁴ πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.⁵ Ὑμεῖς δὲ 20
 οὐχ οὕτως ἐμάθετε⁶ τὸν χριστόν, εἴγε⁷ αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ 21
 ἐδιδάχθητε, καθὼς ἐστὶν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ: ἀποθέσθαι⁸ ὑμᾶς, 22
 κατὰ τὴν προτέραν⁹ ἀναστροφὴν,¹⁰ τὸν παλαιὸν¹¹ ἄνθρωπον, τὸν
 φθειρόμενον¹² κατὰ τὰς ἐπιθυμίας¹³ τῆς ἀπάτης:¹⁴ ἀνανεοῦσθαι¹⁵ δὲ 23
 τῷ πνεύματι τοῦ νοῶς¹⁶ ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι¹⁷ τὸν καινὸν¹⁸ 24
 ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα¹⁹ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι²⁰
 τῆς ἀληθείας.

Διὸ ἀποθέμενοι⁸ τὸ ψεῦδος²¹ λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ 25
 πλησίον²² αὐτοῦ: ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη.²³ Ὁργίζεσθε²⁴ καὶ μὴ 26
 ἁμαρτάνετε:²⁵ ὁ ἥλιος²⁶ μὴ ἐπιδυέτω²⁷ ἐπὶ τῷ παροργισμῷ²⁸ ὑμῶν: 27
 μηδὲ δίδετε τόπον τῷ διαβόλῳ.²⁹ Ὁ κλέπτων³⁰ μηκέτι³¹ κλεπτέτω:³⁰ 28
 μᾶλλον δὲ κοπιάτω,³² ἐργαζόμενος³³ τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχη
 μεταδιδόναι³⁴ τῷ χρείαν³⁵ ἔχοντι. Πᾶς λόγος σαπρὸς³⁶ ἐκ τοῦ 29
 στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω,³⁷ ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς
 οἰκοδομὴν³⁸ τῆς χρείας,³⁵ ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. Καὶ μὴ 30
 λυπεῖτε³⁹ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε⁴⁰ εἰς

¹ ἀπαλγέω, become callous, dead to feeling. ² ἀσελγεία, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ³ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ⁴ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ⁵ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ⁶ μαθάνω, learn, ascertain. ⁷ εἴγε, if indeed, seeing that. ⁸ ἀποτίθμι, put off, lay aside. ⁹ πρότερον, formerly, before. ¹⁰ ἀναστροφή, ἡς, ἡ, conduct, behavior. ¹¹ παλαιός, old, ancient. ¹² φθείρω, destroy, corrupt. ¹³ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ¹⁴ ἀπάτη, ἡς, ἡ, deceit, deceitfulness. ¹⁵ ἀνανεώω, renew, become young again. ¹⁶ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁷ ἐνδύω, put on, clothe. ¹⁸ καινός, new, fresh. ¹⁹ κτίζω, create, form. ²⁰ ὁσιότης, ἡτος, ἡ, piety, holiness. ²¹ ψεῦδος, οὗς, τό, lie. ²² πλησίον, near, neighbor (as a noun). ²³ μέλος, οὗς, τό, member, limb. ²⁴ ὀργίζω, irritate, provoke. ²⁵ ἁμαρτάνω, sin. ²⁶ ἥλιος, οὗ, ὁ, sun, sunlight. ²⁷ ἐπιδύω, set, go down. ²⁸ παροργισμός, οὗ, ὁ, irritation, anger. ²⁹ διάβολος, οὗ, ὁ, slanderer, accuser. ³⁰ κλέπτω, steal. ³¹ μηκέτι, no longer. ³² κοπιάω, toil, labor. ³³ ἐργάζομαι, work, word. ³⁴ μεταδίδωμι, give a share of, share. ³⁵ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ³⁶ σαπρὸς, rotten, worthless. ³⁷ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ³⁸ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ³⁹ λυπέω, grieve, pain. ⁴⁰ σφραγίζω, seal, set a seal upon.

ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.¹ Πᾶσα πικρία² καὶ θυμὸς³ καὶ ὀργή⁴ καὶ 31
 κραυγή⁵ καὶ βλασφημία⁶ ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακία·⁷ 32
 γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί,⁸ εὖσπλαγχοι,⁹ χαριζόμενοι¹⁰
 ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν χριστῷ ἐχαρίσατο¹⁰ ἡμῖν.

Γίνεσθε οὖν μιμηταί¹¹ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά: καὶ περιπατεῖτε ἐν 5
 ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν
 ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν¹² καὶ θυσίαν¹³ τῷ θεῷ εἰς ὁσμὴν¹⁴ εὐωδίας.¹⁵ 3
 Πορνεία¹⁶ δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία¹⁷ ἢ πλεονεξία¹⁸ μηδὲ ὀνομαζέσθω¹⁹
 ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει²⁰ ἁγίοις: καὶ αἰσχρότης,²¹ καὶ μωρολογία,²² ἢ 4
 εὐτραπελία,²³ τὰ οὐκ ἀνήκοντα·²⁴ ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία.²⁵ Τοῦτο 5
 γὰρ ἐστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος,²⁶ ἢ ἀκάθαρτος,²⁷ ἢ πλεονέκτης,
 ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης,²⁹ οὐκ ἔχει κληρονομίαν³⁰ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
 χριστοῦ καὶ θεοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω³¹ κενοῖς³² λόγοις: διὰ ταῦτα 6
 γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργή⁴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.³³ Μὴ οὖν 7
 γίνεσθε συμμέτοχοι³⁴ αὐτῶν: ἦτε γὰρ ποτε³⁵ σκότος,³⁶ νῦν δὲ φῶς ἐν 8
 κυρίῳ: ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε – ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύματος 9
 ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ³⁷ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ – δοκιμάζοντες³⁸ 10

¹ ἀπολύτρωσις, εὖσις, ἡ, redemption, deliverance. ² πικρία, ας, ἡ, bitterness. ³ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ⁴ ὀργή, ἡς, ἡ, wrath, anger. ⁵ κραυγή, ἡς, ἡ, outcry, crying. ⁶ βλασφημία, ας, ἡ, blasphemy, reproach. ⁷ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ⁸ χρηστός, good, kind. ⁹ εὖσπλαγχνος, tender-hearted, merciful. ¹⁰ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹¹ μιμητής, ου, ὁ, imitator. ¹² προσφορά, ας, ἡ, offering, sacrifice. ¹³ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁴ ὁσμή, ἡς, ἡ, smell, aroma. ¹⁵ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ¹⁶ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹⁷ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ¹⁸ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ¹⁹ ὀνομάζω, name, give a name to. ²⁰ πρέπει, be clearly seen, be fitting. ²¹ αἰσχρότης, ητος, ἡ, shameful, obscenity. ²² μωρολογία, ας, ἡ, foolish or silly talk. ²³ εὐτραπελία, ας, ἡ, coarse jesting, low jesting. ²⁴ ἀνήκω, be fit, be proper. ²⁵ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ²⁶ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ²⁷ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²⁸ πλεονέκτης, ου, ὁ, covetous or greedy person. ²⁹ εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater. ³⁰ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ³¹ ἀπατάω, deceive, lead into error. ³² κενός, empty, vain. ³³ ἀπειθεία, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ³⁴ συμμέτοχος, sharing with, partaking with. ³⁵ ποτέ, once, at some time. ³⁶ σκότος, ους, τό, darkness. ³⁷ ἀγαθωσύνη, ης, ἡ, goodness. ³⁸ δοκιμάζω, prove, approve.

τί ἐστὶν εὐάρεστον¹ τῷ κυρίῳ· καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε² τοῖς ἔργοις τοῖς 11
 ἀκάρποις³ τοῦ σκότους,⁴ μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε·⁵ τὰ γὰρ κρυφῇ⁶ 12
 γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν⁷ ἐστὶν καὶ λέγειν. Τὰ δὲ πάντα 13
 ἐλεγχόμενα⁵ ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται·⁸ πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον⁸
 φῶς ἐστίν. Διὸ λέγει, Ἐγείρε ὁ καθεύδων⁹ καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, 14
 καὶ ἐπιφάυσει¹⁰ σοι ὁ χριστός.

Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς¹¹ περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι,¹² ἀλλ' ὡς σοφοί, 15
 ἐξαγοραζόμενοι¹⁴ τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν. Διὰ τοῦτο 16
 μὴ γίνεσθε ἄφρονες,¹⁵ ἀλλὰ συνιέντες¹⁶ τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. Καὶ 18
 μὴ μεθύσκεσθε¹⁷ οἴνῳ,¹⁸ ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία,¹⁹ ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν
 πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς²⁰ καὶ ὕμνοις²¹ καὶ ᾠδαῖς²² 19
 πνευματικαῖς,²³ ᾄδοντες²⁴ καὶ ψάλλοντες²⁵ ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ
 κυρίῳ, εὐχαριστοῦντες²⁶ πάντοτε²⁷ ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ 20
 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὑποτασσόμενοι²⁸ 21
 ἀλλήλοις ἐν φόβῳ²⁹ χριστοῦ.

Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίῳι ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε,²⁸ ὡς τῷ κυρίῳ. Ὅτι 22
 ἀνὴρ ἐστὶν κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ χριστὸς κεφαλὴ τῆς
 ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστιν σωτὴρ³⁰ τοῦ σώματος. Ἄλλ' ὥσπερ³¹ ἡ 24

¹ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ² συγκοινωνέω, have fellowship with, participate. ³ ἀκαρπος, unfruitful, barren. ⁴ σκότος, οὐς, τό, darkness. ⁵ ἐλέγχω, convict, reprove. ⁶ κρυφῇ, secretly, in secret. ⁷ αἰσχρός, shameful, base. ⁸ φανερόω, reveal, manifest. ⁹ καθεύδω, sleep. ¹⁰ ἐπιφάύω, shine upon, give light to. ¹¹ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹² ἄσοφος, unwise, foolish. ¹³ σοφός, wise. ¹⁴ ἐξαγοράζω, redeem, make the most of. ¹⁵ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁶ συνιήμι, understand, consider. ¹⁷ μεθύσκω, make drunk. ¹⁸ οἶνος, οὐ, ὁ, wine. ¹⁹ ἀσωτία, ας, ἡ, dissipation, debauchery. ²⁰ ψαλμός, οὐ, ὁ, song of praise, psalm. ²¹ ὕμνος, οὐ, ὁ, song of praise, hymn. ²² ᾠδή, ἡς, ἡ, song, ode. ²³ πνευματικός, spiritual. ²⁴ ᾄδω, sing. ²⁵ ψάλλω, sing, sing praise. ²⁶ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ²⁷ πάντοτε, always, at all times. ²⁸ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ²⁹ φόβος, οὐ, ὁ, fear, terror. ³⁰ σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ³¹ ὥσπερ, just as, even as.

ἐκκλησία ὑποτάσσεται¹ τῷ χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις
 ἀνδράσιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς 25
 καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ
 αὐτῆς· ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ,² καθαρίσας³ τῷ λουτρῷ⁴ τοῦ ὕδατος ἐν 26
 ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ⁵ αὐτὴν ἑαυτῷ ἑνδοξον⁶ τὴν ἐκκλησίαν, μὴ 27
 ἔχουσιν σπῖλον⁷ ἢ ῥυτίδα⁸ ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾦ ἁγία καὶ
 ἄμωμος.⁹ Οὕτως ὀφείλουσιν¹⁰ οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν 28
 γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα,
 ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· οὐδεὶς γάρ ποτε¹¹ τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν,¹² ἀλλ' 29
 ἐκτρέφει¹³ καὶ θάλπει¹⁴ αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ κύριος τὴν ἐκκλησίαν· ὅτι 30
 μέλη¹⁵ ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν
 ὀστέων¹⁶ αὐτοῦ. Ἀντὶ¹⁷ τούτου καταλείψει¹⁸ ἄνθρωπος τὸν πατέρα 31
 αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται¹⁹ πρὸς τὴν γυναῖκα
 αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Τὸ μυστήριον²⁰ τοῦτο μέγα 32
 ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Πλὴν²¹ καὶ 33
 ὑμεῖς οἱ καθ' ἓνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς
 ἑαυτόν· ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῇται τὸν ἄνδρα.

¹ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ² ἀγιάζω, make holy, consecrate. ³ καθαρίζω, cleanse, make clean. ⁴ λουτρόν, οὐ, τό, bath, washing. ⁵ παρίστημι, be present, stand by. ⁶ ἑνδοξος, honored, glorious. ⁷ σπῖλος, ου, ὁ, spot, stain. ⁸ ῥυτίς, ἰδος, ἡ, wrinkle, spiritual defect. ⁹ ἄμωμος, without blemish, blameless. ¹⁰ ὀφείλω, owe, ought. ¹¹ ποτέ, once, at some time. ¹² μισέω, hate, detest. ¹³ ἐκτρέφω, nourish, rear. ¹⁴ θάλπω, cherish, comfort. ¹⁵ μέλος, ους, τό, member, limb. ¹⁶ ὀστέον, τό, bone. ¹⁷ ἀντί, instead of, in place of. ¹⁸ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁹ προσκολλάω, join closely, cleave to. ²⁰ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ²¹ πλὴν, however, but.

Τὰ τέκνα, ὑπακούετε¹ τοῖς γονεῦσιν² ὑμῶν ἐν κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστιν **6**
 δίκαιον. Τίμα³ τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ἣτις ἐστὶν ἐντολὴ **2**
 πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, ἵνα εὖ⁴ σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος⁵ ἐπὶ **3**
 τῆς γῆς. Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε⁶ τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' **4**
 ἐκτρέφετε⁷ αὐτὰ ἐν παιδείᾳ⁸ καὶ νουθεσίᾳ⁹ κυρίου.

Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε¹ τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου¹⁰ καὶ **5**
 τρόμου,¹¹ ἐν ἀπλότητι¹² τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ χριστῷ· μὴ κατ' **6**
 ὀφθαλμοδουλείαν¹³ ὡς ἀνθρωπάρεσκοι,¹⁴ ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ χριστοῦ,
 ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς, μετ' εὐνοίας¹⁵ δουλεύοντες¹⁶ **7**
 ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις· εἰδότες ὅτι ὁ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ **8**
 ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται¹⁷ παρὰ τοῦ κυρίου, εἴτε δοῦλος, εἴτε
 ἐλεύθερος.¹⁸ Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες¹⁹ **9**
 τὴν ἀπειλήν·²⁰ εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς,
 καὶ προσωποληψία²¹ οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῷ.

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε²² ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει²³ **10**
 τῆς ἰσχύος²⁴ αὐτοῦ. Ἐνδύσασθε²⁵ τὴν πανοπλίαν²⁶ τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸ **11**
 δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας²⁷ τοῦ διαβόλου. ²⁸ Ὅτι οὐκ **12**
 ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη²⁹ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς,

¹ ὑπακούω, obey, listen. ² γονεῦς, ἑως, ὁ, parent. ³ τιμάω, honor, value at a price. ⁴ εὖ, well, well done. ⁵ μακροχρόνιος, long-lived. ⁶ παροργίζω, provoke to anger, exasperate. ⁷ ἐκτρέφω, nourish, rear. ⁸ παιδεία, ας, ἡ, training, discipline. ⁹ νουθεσία, ας, ἡ, admonition, instruction. ¹⁰ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹¹ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ¹² ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹³ ὀφθαλμοδουλεία, ας, ἡ, service rendered only while the master watches. ¹⁴ ἀνθρωπάρεσκος, people pleaser. ¹⁵ εὐνοια, ας, ἡ, favor, affection. ¹⁶ δουλεύω, serve, am a slave. ¹⁷ κομιζω, receive, bring. ¹⁸ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ¹⁹ ἀνίημι, give up, loosen. ²⁰ ἀπειλή, ης, ἡ, threat, threatening. ²¹ προσωποληψία, ας, ἡ, partiality, favoritism. ²² ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ²³ κράτος, ους, τό, power, dominion. ²⁴ ἰσχύς, ὅς, ἡ, strength, power. ²⁵ ἐνδύω, put on, clothe. ²⁶ πανοπλία, ας, ἡ, full armor, complete armor. ²⁷ μεθοδεία, ας, ἡ, scheming, craftiness. ²⁸ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ²⁹ πάλη, ης, ἡ, struggle, fight.

πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας¹ τοῦ σκοτούς² τοῦ
 αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ³ τῆς πονηρίας⁴ ἐν τοῖς
 ἐπουρανίοις.⁵ Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε⁶ τὴν πανοπλίαν⁷ τοῦ θεοῦ, ἵνα 13
 δυνηθῆτε ἀντιστῆναι⁸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα⁹
 κατεργασάμενοι¹⁰ στήναι. Στήτε οὖν περιζωσάμενοι¹¹ τὴν ὀσφὺν¹² 14
 ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι¹³ τὸν θώρακα¹⁴ τῆς δικαιοσύνης, 15
 καὶ ὑποδησάμενοι¹⁵ τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ¹⁶ τοῦ εὐαγγελίου τῆς
 εἰρήνης· ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες⁶ τὸν θυρεὸν¹⁷ τῆς πίστεως, ἐν ᾧ 16
 δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη¹⁸ τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα¹⁹ σβέσαι.²⁰ 17
 Καὶ τὴν περικεφαλαίαν²¹ τοῦ σωτηρίου²² δέξασθαι, καὶ τὴν μάχαιραν
 τοῦ πνεύματος, ὃ ἐστὶν ῥῆμα θεοῦ· διὰ πάσης προσευχῆς²⁴ καὶ 18
 δεήσεως²⁵ προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ
 τοῦτο ἀγρυπνοῦντες²⁶ ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει²⁷ καὶ δεήσει²⁵ περὶ
 πάντων τῶν ἀγίων, καὶ ὑπὲρ ἑμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει²⁸ 19
 τοῦ στόματός μου ἐν παρρησίᾳ²⁹ γνωρίσαι³⁰ τὸ μυστήριον³¹ τοῦ
 εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω³² ἐν ἀλύσει,³³ ἵνα ἐν αὐτῷ 20
 παρρησιάσωμαι,³⁴ ὥς δεῖ με λαλῆσαι.

¹ κοσμοκράτωρ, ορος, ὁ, world ruler, ruler of this world. ² σκοτός, ους, τό, darkness. ³ πνευματικός, spiritual. ⁴ πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness. ⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁷ πανοπλία, ας, ἡ, full armor, complete armor. ⁸ ἀνθίστημι, resist, oppose. ⁹ ἅπας, each, every. ¹⁰ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹¹ περιζώννυμι, gird, gird round. ¹² ὀσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip. ¹³ ἐνδύω, put on, clothe. ¹⁴ θώραξ, ακος, ὁ, breastplate. ¹⁵ ὑποδέω, put on my feet. ¹⁶ ἐτοιμασία, ας, ἡ, readiness, preparation. ¹⁷ θυρεός, οὔ, ὁ, shield, large shield. ¹⁸ βέλος, ους, τό, arrow, missile. ¹⁹ πυρόω, burn, am purified by fire. ²⁰ σβέννυμι, quench, extinguish. ²¹ περικεφαλαία, ας, ἡ, helmet. ²² σωτήριος, saving, bringing salvation. ²³ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ²⁴ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ²⁵ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ²⁶ ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ²⁷ προσκαρτερήσις, εως, ἡ, perseverance, steadfastness. ²⁸ ἀνοίξις, εως, ἡ, opening, act of opening. ²⁹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ³⁰ γνωρίζω, make known, declare. ³¹ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ³² πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ³³ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ³⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely.

Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω,¹ πάντα ὑμῖν γνωρίσει² 21

Τυχικός³ ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος⁴ ἐν κυρίῳ· ὃν 22

ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ
παρακαλέση τὰς καρδίας ὑμῶν.

Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ 23

κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν 24

κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ.⁵ Ἀμήν.

¹ πράσσω, do, perform. ² γνωρίζω, make known, declare. ³ Τυχικός, οὗ, ὁ, Tychicus. ⁴ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ⁵ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality.